

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

ȘTEFAN MITROI

Dulce ca pelinul

editura rao

(a se) **încura** – a alerga precum caii
 (a se ține) **landra** – a se ține unul după altul, cam fără rost
ligav – mofturos la mâncare
linie – strada principală a unui sat
lișteavă – otova
loitre – marginile de lemn ale căruței
 (a-și mânca) **moanga** – (a-și irosi) viața
 (a) **mili** – a-i fi milă
năcărălit – murdar, slinos
nămiczi – amiază
năvleg – prostovan
noanten – miel înțarcat
orceag – arpagic
otic – unealta metalică cu care se curăță de pământ fierul sau brăzdarul plugului
panțaliu – strâmb
 (a se) **posmăgi** – a se usca precum un posmag
protomengher – un fel de atârănător
sanchie/-iu – ursuză, ursuz
scundacă – mărunță
siteav – răgușit
snagă – vlagă, putere
șurliță – drum de acces la șosea
șuşleț – partea din spate a căruței
tâlv – tiugă
tocsun – posac, posomorât
tofolog – cu mers greoi, împiedicat
zurzună – benchetuială

CUPRINS

CARTEA ÎNTÂI – CĂDEREA ÎN CER

I. Seceriș	9
II. Cumnatul Gheorghe	16
III. Viscol	26
IV. Prin pălnie	36
V. Zile de vară	43
VI. Un străin	52
VII. Mătu	63
VIII. Căruța cu proști	71
IX. Uştubeie	80
X. Carne de om	88
XI. Fuga	101
XII. Romița	115
XIII. Feleagă	124
XIV. Cimitirul de sfinți	131
XV. Anchetă	142
XVI. Case	154
XVII. Dimineți de iarnă	161
XVIII. Departe	172
XIX. Badea Ghinea	182
XX. Cățeua	188
XXI. În zbor	195
XXII. Joia mare	205

CARTEA A DOUA – ULTIMII

I. Bezna albă	215
II. Strigoiful	228
III. Domnu' Chiriță	240
IV. Două neveste	256
V. Stăncuș	269
VI. Un om fericit	285
VII. Schimbarea	303
VIII. O tobă în cer	317
IX. Marea împărțeală	333
X. America	346
XI. Fântâna	360
XII. Tractir	374
XIII. Lumea oamenilor	388
XIV. Vulpea	401
XV. Mașina de scris	414

Cartea a treia – EVANGHELIA DUPĂ IOANA

DIN POEZIILE LUI FĂNUȚĂ	495
Un miel cu bot de gheață	495
Călina	497
Bunicul meu	500
Mersul pe stele	502
Florile dalbe	504
Balada lui Stancu	506
Mancioacă	509
Într-o joie	511
Șiruri de cocori	513
Lerui-i ler	515
Întorcerea în rai	516
Un cal	518
Fiul lui Felcagă	520
Vin colindătorii	523
Bălăureanu	528
Balada lui Godinel	530
Unchiul meu	531
Meșterul	532
La o nuntă	534
Moartea lui Ulmeanu	536
În zbor	539
Povestea unei mămăligi	541
La un parastas	543
Rămas-bun	546
Strigoiful	547
Alde Jumătate	551
Iertarea de păcate	553
Vasilca	556
Seceriș	558
Despre zbor	560
Poveste mincinoasă	562
Un strigăt	563
Mașina de scris	565
Buzunare cu grâu	567
Balada lui Tuturuz	569
Pomelnic	572
Mortul	574
Bolnavi de primăvară	577
Referințe critice	579
Glosar	585

biblioteca rao

FICȚIUNE

CLASICI	
Diderot	<i>Neputința lui Rameau</i>
Johann Wolfgang Goethe	<i>Opere alese (vol. 15) ♦ Poezii (vol. 1)</i>
CLASICI CONTEMPORANI	
Anita Albus	<i>Paradis și paradox</i>
James Agee	<i>Un deces în familie</i>
William Blake	<i>Cântecce ale inocenței</i>
Charles Bukowski	<i>Cea mai frumoasă femeie din oraș și alte povestiri</i>
Georges Bataille	<i>Literatura și răul</i>
Albert Camus	<i>Carnele ♦ Teatru</i>
Albert Camus & René Char	<i>Correspondență 1946–1959</i>
Miguel Delibes	<i>Ereticul</i>
William Faulkner	<i>Căminul ♦ Orășul ♦ Casa cu coloare ♦ Steaguri în țărăniță ♦ Sanctuar ♦ Sartoris ♦ Nuclele regăsite ♦ Neînfrântul ♦ Povestiri inedite ♦ Recviem pentru a călugărită ♦ Escadă în țărăniță ♦ Hotomanii ♦ O parabolă ♦ Pe patul de moarte</i>
Michel Foucault	<i>Cavintele și lucrurile</i>
Andre Gide	<i>Amintiri de la curtea cu juri</i>
Witold Gombrowicz	<i>Fenylchek ♦ Trans-Atlantic ♦ Pornografie ♦ Cosmos ♦ Bakakai ♦ Jurnal (vol. 1, vol. 2) ♦ Teatru</i>
John O'Hara	<i>Butterfield 8 ♦ Întâlnire în Samaria</i>
Hermann Hesse	<i>Knulp, Demian ♦ Narcis și Gună-de-Aur ♦ Cele mai frumoase povestiri (2 vol.)</i>
John Irving	<i>Lumea văzută de Garp ♦ Până te voi găsi ♦ Văduvă pentru un an</i>
James Joyce	<i>Stephen Edmol</i>
Ilf și Petrov	<i>Vișelul de aur ♦ Douăsprezece scune</i>
Franz Kafka	<i>Correspondență (vol. I) ♦ Correspondență (vol. II) ♦ Correspondență (vol. III)</i>
Claudio Magris	<i>La viața întâmplărilor Căltorie nesfârșită</i>
André Malraux	<i>Cuceritorii, Calea regală ♦ Speranța ♦ Muzeul imaginar ♦ Carnet din URSS 1934</i>
Thomas Mann	<i>Alteia regală ♦ Povestiri ♦ Laite la Weimar ♦ Casa Buddenbrook</i>
Gabriel Garcia Márquez	<i>Viștea ♦ Casa vădu ♦ Ochii de căine albastru ♦ N-am venit să fim un discurs</i>
Marcel Proust	<i>Eseuri ♦ Carnele</i>
Antoine de Saint-Exupéry	<i>Scrisori către o necunoscută</i>
Ernesto Sabato	<i>Eseuri (vol. 1) ♦ Eseuri (vol. 2)</i>
William Saroyan	<i>Comedia umorului ♦ Nebunie în familie ♦ Aventurile lui Wesley Jackson</i>
Claude Simon	<i>Drumul Flandrei ♦ Georgicile</i>
John Steinbeck	<i>Pășunile Ratuila ♦ Cartierul Tortilla ♦ Noaptea fără lună ♦ Perla ♦ Jurnal rusesc ♦ Joia dulce ♦ Căltorie cu Charley</i>
Stefan Zweig	<i>Suflete zbuciumate ♦ Amic, Obsedatul</i>
AUTORI ROMÂNI CONTEMPORANI	
Vartan Arachelian	<i>Noaptea bastar-zilor ♦ Numele și umbra</i>
Răzvan Ioan Boanbiș	<i>De parte de Eritreia</i>
Augustin Buzura	<i>Absenții ♦ Recviem pentru nebuni și bestii ♦ Refugiu ♦ Nici voi, nici morți ♦ Drumul cenușii ♦ Vocele nopții</i>
Eugen Ovidiu Chirovici	<i>Suflete la preț redus ♦ La Brăncușa Legămată ♦ Labyrinth.com ♦ A doua moarte ♦ Voodoo ♦ Pulbere neagră ♦ Hoodoo Greek ♦ Cine a ucis-o pe Nora Jones ♦ Misterele istoriei ♦ O amintire de la Paris ♦ Puterea ♦ Sanitarium</i>
Cristian Ciocan	<i>Diplomația publică</i>
Vanessa D. Mariș	<i>Imagini de Fado</i>
Ștefan Mitroi	<i>Biblia pentru jurmici ♦ Cuanturamo ♦ Jocuri de nume ♦ Băicul de argint</i>

I. SECERIȘ

O imensă gărlă de grâu era câmpul. Abia când te apropiai de ea, auzai clipocitul valurilor. Din capul satului, distingeai doar o apă galbenă din care se ridicau brusc, vrând parcă să se arunce în cer, pâlcuri de păsări gălăgioase. Altminteri, liniștea era deplină.

Soarele, galben și el, făcea ca aerul să fie la culoare ca mierea. Nu și la gust, însă.

Pentru Marin Biolaru, care tocmai lăsase satul în urmă, cufundându-se în imensitatea galbenă a câmpului, aerul era amar. Avea gust de cucută. Amăreala aceasta, pe care n-o simțea doar în gură, ci din creștetul capului până-n călcâie, ba chiar și în gânduri, nu venea de la vinul băut peste noapte, la Gogonaru, cu Pietrocilă și Fane Lică.

Turnase, ce-i drept, cam fără măsură în el, dar nu era prima oară când se întâmpla asta. Când se așternea la băut, Marin nu măsura nici vinul, nici timpul. Amândouă curgeau cu nemiluita. Bea până îl uitau sfinții, cum îi plăcea maică-sii, Tudora, să spună.

Noaptea trecută venise Pietrocilă cu o vadră de zaibăr. Nu era deloc coclit. Iar musca de oțet nu mușcase încă din el. Ziceai că e abia stătut din fiert. Cam trecuse vremea vinului. La puțini oameni se mai găsea ceva prin butoaie, în general drojdie, dar Pietrocilă adusese un vin tânăr, limpede și țâfnos, care te îmbia să te lupți cu el până la capăt. Marin se luptase, uitând să-l mai întrebe pe Pietrocilă de unde-l luase. Mai important decât lucrul acesta era faptul că el îi chemase ca să le dea de băut. Nu era nimic surprinzător sau neobișnuit în asta. Cei trei se cinsteau cu rândul, ori de câte ori aveau ocazia. Pietrocilă pusese cheful de noaptea trecută la cale dintr-un

motiv foarte serios. De regulă, lor nu le trebuia vreun motiv anume să chefulască. Era totuna pentru ei și când existau, și când nu existau motive. De data aceasta, exista unul. Pietrocilă își cumpăraseră oi. Nu două, nu trei, ci o turmă întreagă. Se pricopsise zurbagiul cu patruzeci de capete.

Mai demult, când abia le dăduseră și lor tuleiele, într-o seară de primăvară, ieșiți pe vale să vadă cum își legănau fetele mari șoldurile și cum le chiuiu sfârcurile țâțelor sub bluze, cei trei s-au pomenit gândindu-se la viitor. Adică la ziua când vor fi bărbați. Ziua aceea, îndepărtată, nedeslușită atunci pe de-a-ntregul, însemna pentru ei ocazia de a-și plimba în voie deștele pe niște șolduri îmbiecioase, ca alea întâlnite acolo, pe vale, și de a vedea mai de aproape cât de tare dogoresc țâțele date în pângă.

Ar fi fost grozav ca viitorul să fie numai atât. Cum rămânea însă cu munca la câmp? Pentru ce deveneau ei bărbați, dacă nu pentru a lua din zorii primăverii ogorul în picioare, curățându-se de țărâna de sub unghii și de pe tălpi doar odată cu venirea iernii? Dar numai până primăvara următoare, când iarăși îi va striga pământul să le golească de snagă tinerețile, împutinându-le, de la o primăvară la alta, și viața, și puterea.

Fane Lică, Pietrocilă și Marin, căruia cei doi îi spuneau Mancioacă, așa cum chiar mamă-sa, Tudora, îi zisese, alintându-l, de mic, hotărâseră, atunci când pândeau dintre gherghini fetele ieșite la plimbare, să nu se facă plugari, asemenea celorlalți bărbați din satul lor. Dar ce altceva să se facă? Nimeni din Grosu și din satele învecinate nu devenise altceva. Ei auziseră că te poți ocupa și de alte lucruri pe lumea aceasta. Faptul că la Grosu, chiar și la Grosu, erau un felcer, un popă și un învățător însemna că puteai ajunge și așa ceva, adică domn, însă domnia nu era în niciun caz pentru ei. Alde Mancioacă, Pietrocilă și Fane Lică și toți cei asemenea lor aveau încă din fașă viitoarea ocupație stabilită.

Împărțit pe oameni și gospodării, pământul era întotdeauna puțin. La un loc, însă, era mult. Pământul da ocol satului și se pierdea în zare cât vedeai cu ochii. Oriîncotro ai fi pornit-o, îți ieșea câmpul în cale. Nu puteai fugi niciunde de el, peste tot era câmp, și câmpul trebuia muncit. Cine să-l muncească dacă nu ei și cei ca ei?

Ei bine, în seara aceea de primăvară, în mintea lor de băietani care jinduiu după vârsta când se dă dezlegare la dragoste, a încolțit dorința de a se face altceva decât plugari. Și-au hotărât să se facă cio-bani. O îndeletnicire care-i ținea aproape de pământul din vecinătatea satului, dar nu frânți de mijloc sau ingenuncheați, ci verticali. Sprijiniți în băte, ca niște tartori. Chiar așa a spus unul dintre ei râzând: tartori. Va avea fiecare turma lui de oi și va fi tartor.

Pentru Pietrocilă venise ziua cu pricina. Ajunseseră tartor, așa cum visaseră tustrei cândva. Și acesta era, într-adevăr, un motiv serios să petreacă până în zori, la Gogonaru.

Cârciumarul s-a strămbat nițel când i-a văzut venind cu vinul lor. Puteau să meargă oriunde cu găleata de zaibăr. Pe malul gârlei, la pădure, pe drumul din spatele bisericii, lângă vii sau la poarta oricăruia dintre ei. Dar Mancioacă s-a împotrivit:

– Băi, Pietrocilă, ești tartor sau nu?

– Sunt, Marinică, sunt! a răspuns Pietrocilă fudul.

– Păi, ai văzut tu tartor să bea pe marginea șanțului sau pitit între vii? Hai să mergem la Gogonaru!

Cârciumarul ar fi vrut să le vândă vinul lui, dar i-a primit și așa. Chiar s-a prefăcut că se bucură. Știa că nu se poate pune cu nebunii. Până la miezul nopții s-a terminat vinul din găleată, nu însă și cheful lor de petrecere, așa că i-au cerut gazdei să le dea de băut în continuare. Pe la al doilea cântat al cocoșilor, Mancioacă a trimis după Anghelina, ibovnica lui. Femeia a venit cu ochii umflați de somn, iar până s-a crăpat de ziuă n-a făcut decât să picotească într-un colț, fără ca bărbatul ce-o chemase să se sinchisească de ea.

Înfierbântat de băutură, Mancioacă s-a pus pe cântat, amânând pentru mai târziu clipa când avea s-o bage în seamă pe mogâldeța cu fustă din încăpere. Atât de târziu, încât se luminase de ziuă și Anghelina sforăia de una singură în cârciuma lui Gogonaru, uitată acolo de Marin, care plecase spre casă. Mândica, nevasta cârciumarului, se trezise să deretice prin gospodărie.

– Du-te, fato, acasă, a zgâlțâit-o ea pe Anghelina, că se pune de nămiezi, acuș!

Era chiar la nămiezi când Marin a auzit o voce tunându-i fără milă în ureche:

– Mancioacă, scoal' mă, n-auzi?
 – Ce e, mă? a îngăimat el buimac, deschizându-și, după îndelungi eforturi, ochii.

L-a văzut deasupra lui pe Petre Țirică.

– Mă băiatule, i-a spus aproape cu milă acesta.

– Ce e? Ce s-a întâmplat? a sărit Mancioacă în picioare.

– Nimic, ce să fie! i-a răspuns Țirică. A murit tac-tu.

– Cum?! a întreat flăcăul, mai mult mirat decât îndurerat. A murit tata?! Cum să moară?! Și de ce?!

De ce, de ne ce, Ion Biolaru murise. În miezul verii, în miezul unei zile din miezul vieții.

Începuse secerișul grâului și el tăiase o postață, după care a adunat la mijloc o parte din spicele retezate. Era primul snop din anul acela.

Obosit, s-a așezat pe miriște cu spinarea rezemată de snopul încropit. Așa l-a prins moartea: singur, în mijlocul câmpului galben, vegheat de soarele galben al miezului de vară. Același soare care acum spo-rește parcă amăreala din trupul lui Marin.

S-a trezit din mahmureală îndată ce-a auzit de moartea tatălui său. Petre Țirică venise de la câmp călare să-i aducă vestea nenorocirii.

Rămas singur, s-a uitat prin curte să vadă dacă mai este careva acasă. Era ăla micu', Ivan, mezinul familiei. L-a strigat și i-a spus să-l urmeze.

Au pornit amândoi spre capătul satului, iar de aici, mai departe, către largul uriașei întinderi de grâu, pentru a se convinge că tatăl lor zace fără viață la umbra primului mănunchi de spice din anul acela.

Privind de departe, păreau doi snopi, sprijinindu-se unul pe altul. Pe cel de grâu îl secerase un pic mai devreme Ion Biolaru. Cine îl secerase, însă, pe el, secerătorul? Cine?!

Era prima întâlnire directă a lui Mancioacă cu moartea. Mai văzuse oameni morți până atunci, fusese și la câteva înmormântări, dar fără să se sinchisească prea tare, fără să-și simtă sufletul răvășit ca în ceasul de acum, când se prăpădise unul de-al lui, când se stinsese o viață care făcea parte din viața sa!

Privind trupul tatălui său, din care sufletul fugise spre cer sau poate nu spre cer, ci aiurea, într-o direcție necunoscută, pe câmpul tot atât de întins ca și cerul, pe Mancioacă îl încerca nu atât un sentiment de tristețe, cât unul de revoltă.

De ce, adică, să se stingă atât de brusc omul acesta care îi era tată?! Din câte știa, n-avusese nici timp, nici motive să se bucure prea mult de viață. Pentru Ion Biolaru, ca pentru toți cei de teapa lui, bucuriile se amânau continuu. El avea mereu altceva de făcut decât să se bucure. Ba de mers la sapă, ba de secerat la grâu, ba de cules la porumb, ba de rânit zăpada, ba de plecat la oraș, ca să mai vândă ceva, că-i crescuseră copiii și nu îngăduia să-i vadă plecând desculți sau dezbrăcați la școală. Pe ăia care apucaseră să facă școală. Din șase, patru învățaseră un pic de carte: Petrana, Dudică, Vasile și Ivan. Marin, care era cel mai mare, și Vasilca, născută la doi ani după el, nu știau nici măcar să se iscălească; ei n-au avut când să meargă la școală pentru că erau patru mai mici în urma lor, un cârd de frați ce le-a dat până târziu, spre adolescență, de treabă.

Pe Ion Biolaru îl prinsese moartea cu toate bucuriile amânate. Înțelesese el ceva din viața pe care-o trăise? Dacă nu, de ce îi venise atât de repede sfârșitul?

Cu ce greșise tatăl lui de-l lovide Dumnezeu atât de năprasnic? Dar dacă nu Dumnezeu decisese ca viața plugarului Biolaru să se termine așa pe neașteptate? Nu, asta era exclus. Mancioacă știa încă de mic că numai Dumnezeu ia viețile oamenilor. El le dă și tot el le ia.

Prin urmare, faptul că Ion Biolaru murise însemna că aceasta fusese voia Domnului.

Cel de Sus hotărâse așa, nu altcineva!

Bine, bine, dar el, Marin, ca fiu mai mare, nu stătuse niciodată de vorbă despre unele lucruri cu tatăl său. Abia acum, când îl vedea dormind, ca un copil cu părul cărunț, lângă snopul de grâu făcut chiar de el din primele spice secerate în anul acela, Mancioacă se gândea că ar fi vrut să-i pună câteva întrebări celui rămas fără viață.

Să-l întrebe despre pământul de sub ei, care, privit dinspre cer, e poate tot un fel de cer unde răsar noaptea stele, ca-n cerul de sus, și zboară, nevăzute de ochii oamenilor, stoluri de îngeri. Zboară pe dracu', șopti Mancioacă surprins de năstrușnicia gândurilor care-i bubuiau prin cap.

Ar fi vrut să rădă, dar se temea că răsul lui l-ar fi putut trezi din somn pe copilul ce împrumutase chipul tatălui său și căzuse răpus de somn acolo, pe miriște.

Despre ce are el de făcut de-acum încolo, ar mai fi vrut Marin să-l întrebe pe cel mort.

„Acu' te-ai găsit tu să întrebi asta, i s-a părut lui Marin că-l aude pe taică-său spunându-i. Până acum de ce n-ai făcut-o? Ce-ai păzit?!“

Dar Ion Biolaru nu vorbise.

Tăcea.

Odată cu el, tăceau și lanul de grâu, și cerul, și depărtările. Dar liniștea nu dură prea mult, fiindcă se auzi huruind dinspre sat o căruță. Era Vasile. Venea în goana mare, îmboldind caii cu biciul să alerge mai iute.

Dar mai iute de atâta nu se putea. Atelajul trosnea din toate încheieturile, iar caii erau learcă de nădușală.

Vasile a venit de-a dreptul prin grâu, chiar în locul unde se aflau frații săi. Pe Ion Biolaru l-a descoperit mai târziu, abia după ce a oprit caii la un pas de snopul de care mortul își rezemase spinarea.

– Mi-a zis Țirică. Venii să-l luăm, a spus Vasile fără să se apropie de răposat.

– Mă, da' o lumânare n-ai adus? s-a pomenit el că-l întrebă Mancioacă.

Nu adusese.

– Poate că nici nu trebuia, a zis Mancioacă atunci când l-a văzut pe Vasile că ridică din umeri. Nu vezi ce de lumină e aici? La ce să mai fie nevoie de lumânare?

Era, într-adevăr, multă lumină pe câmp. Ea venea de la soare, dar, în același timp, și de pe pământ. Creștea din grâu ce se vălurea în toate părțile, cât vedeai cu ochii. Când au urcat trupul tatălui lor în căruță, punându-i ca așternut câteva poloage din grâu secerat mai devreme, Mancioacă și-a adus aminte că nu-i povestise niciodată bătrânului despre hotărârea sa de a se face cioban. Despre o groază de lucruri ar fi vrut să vorbească acum cu bărbatul culcat pe spate, între loitre. Și să-i pună câteva întrebări. Dar nu se mai putea. Nu avea să se mai poată niciodată, constatare care l-a umplut pe Marin de revoltă.

S-a ridicat în picioare la capul lui Biolaru și, măsurând cu privirea câmpul de pe care tocmai plecau, s-a gândit o clipă să urle.

– Cum adică? a prins el să se întrebe cu vocea sugrumată de revoltă. El se întoarce acasă mort și vouă nici măcar nu vă pasă?

Marin striga la grâul care venea după ei, de-o parte și de alta a drumului, poate și la păsările ce croncăneau muiate de căldură, pe sus. Era supărat pe tot pământul din preajmă, pe văzduh, pe câmp. Îl scotea din minți faptul că grâul nu dă niciun semn de părere de rău pentru tatăl său care murise, de fapt, pentru el. Dar ce putea să facă grâul? Cum să-i arate păsările lui Ion Biolaru că moartea lui neașteptată le-a întristat? Avea câmpul gură să-i spună mortului: „O să-mi fie dor de tine, Ioane. Ai fost un om de treabă! Zău că mă doare inima fiindcă te-ai dus“?

Marin se aștepta ca fie grâul, fie văzduhul, fie păsările aflate în zbor să se împotrivescă în vreun fel plecării definitive de pe lume a lui Ion Biolaru. Văzându-le indiferente, s-a gândit să facă el ceva. Dar și-a dat seama că nu putea schimba nimic din ordinea întâmplărilor din jurul lui. Ceea ce trebuia să se petreacă se petrecea. Tatălui său îi fusese dat să-și sfârșească zilele în lanul de grâu, cu secera-n mână, pentru că așa trebuia să se întâmple. Dar de ce trebuia să se întâmple așa nu-i spunea nimeni. Și nici el singur nu putea să-și spună.

Cuprins de certitudinea acestei neputințe, bărbatul robust, cu ochi veseli, care nu deosebea ziua de noapte, atunci când era rost de vin gureș ori muieri arzoaice, el, malul de om, căruia nu-i prea tulburau gândurile necazurile vieții și relele multe ale lumii, și-a preșchimbât strigătul de revoltă în plâns.

Doar câteva clipe a plâns, atât. Suficient, însă, ca frații mai mici să-l vadă și să se uite întrebători unul la altul. Nu-l mai văzuseră plângând până atunci. Și n-aveau să-l mai vadă vreodată. Nu numai ei, ci nimeni altcineva.

– Mă! i-a avertizat el, observându-le uimirea. Vă snopesc în bătaie dacă povestiți cuiva că m-ați văzut plângând. N-am plâns, ați înțeles?! Ce vedeți voi e de la soare.

Dar Mancioacă mințea. Nu era de la soare. La fel a mințit și după înmormântare, când, deși îi plăcea, a refuzat să guste din colivă, spunând că-l ustură la burtă dacă mănâncă. De fapt, era supărat pe grâul din care era făcută coliva, socotindu-l în continuare vinovat de moartea tatălui său. Din grâu era făcută și pâinea, însă el n-a avut nimic împotriva ei. A continuat s-o mănânce ca și mai înainte, chiar dacă ea i s-a părut, în ziua în care l-au coborât pe Biolaru în pământ, amară... Ca fierea de amară!...